Roll No. ....

E–3365

B. A. (Classics) (Part I) EXAMINATION, 2021

VEDA

(Optional)

Paper Second

Time : Three Hours] [*Maximum Marks : 75*

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

1. अधोलिखितेषु मन्त्रत्रयं यास्करीत्या व्याख्येयम्— 20

(क) न नूनमस्ति नो श्वः कस्तद् वेद यदद्भुतम्।
अन्यस्य चित्तमभिसञ्चरेण्यमुताधीतं विनश्यति॥

(ख) ऋचां त्वः पोषमास्ते पुपुष्वान् गायत्रं त्वो गायति शक्वरीषु।
ब्रह्मा त्वो वदति जातविद्यां यज्ञस्य मात्रां विमिमीत एकः॥

(ग) स्थाणुरयं भारहारः किलाभूदधीत्यवेदं न विजानाति योऽर्थम्।
योऽर्थज्ञ इत सकलं भद्रमश्नुते नाकमेति ज्ञान-विधूत-पाप्मा॥

(घ) अध्यापिता ये गुरुं नाद्रियन्ते विप्रा वाचा मनसा कर्मणा वा।
यथैव ते न गुरोर्भोजनीयास्तथैव तान्न भुनक्ति श्रुतं तत् ॥

(ङ) यद्देवापिः शन्तनवे पुरोहितो होत्राय वृतः कृपयन्नदीधेत्।
देव-श्रुतं वृष्टि वनिं रराणो वृहस्पतिर्वाचमस्मा अयच्छत् ॥

2. निघण्टुसमाख्याधिकरणं यास्कमनुसृत्य साधयत। 10

अथवा

भावविकारनिरूपणं यास्करीत्या प्रतिपादयत।

3. अधोलिखितेषु त्रयाणां पदानां यास्कमनुसृत्य निर्वचनं प्रदर्शनीयम्— 10

(i) अन्तरिक्षम्

(ii) समुद्रः

(iii) वृत्रः

(iv) मेघः

(v) नद्यः

4. अधस्तनेषु त्रयाणां प्रश्नानामुत्तरं देयम्— 10

(i) अधमाः पाठकाः के ?

(ii) विवृत्ते निदर्शनं कदा भवति ?

(iii) अनुदात्तस्य प्रदर्शनं कुत्र भवति ?

(iv) यकारस्य जकारोच्चारणं कदा कदा भवति ?

(v) षकारस्य खकारोच्चारणं कुत्र कुत्र भवति ?

5. अधोलिखितेषु त्रयाणां प्रश्नानामुत्तरं देयम्— 15

(i) 'हस्तदोषाः' इति याज्ञवल्क्यदिशा प्रतिपादयत।

(ii) पाठके कति गुणाः भवन्ति ?

(iii) प्रचयः किमस्ति ?

(iv) शिष्याणामुपदेशार्थे कीदृशी वृत्तिः ?

(v) स्वरितभेदान् सोदाहरणं निगदत।

6. कीदृशाः पुरुषाः वर्णानां समुचितोच्चारणे असमर्थाः ? 10

अथवा

सप्तहस्तदोषाः के ? दोषरहितपाठेन कस्य लोकस्य वाप्तिः ?